

השיחה השבועית

הרב ירון ראובן שליט"א

פרשת
וידא

הרב ירון ראובן שליט"א
Yaron@BeEzratHaShem.org

פְּרִשְׁת וִירָא

עוֹלָם הַפּוֹךְ רְאִיתִי

הַפְּרִשָּׁה שֶׁלָּנוּ מִלֵּאָה בְּסִפּוּרִים, אֲבָל אֲנִי רוֹצֶה לְהִתְבּוֹנֵן בְּנִקְדָּה מְעִינָת שְׁאִפְשֵׁר לְקַשֵּׁר אוֹתָהּ לַחַיִּי הַיּוֹם יוֹם שֶׁל הָאָדָם.

כְּשֶׁאָדָם חַי בְּעוֹלָם וּמִסְתַּכֵּל עַל אֲנָשִׁים שֶׁעוֹשִׂים הַהֶפֶךְ מִמָּה שֶׁהַתּוֹרָה אוֹמֶרֶת, הַתּוֹרָה אוֹמֶרֶת לֵאמֹל כָּשֶׁר וְאֲנָשִׁים דּוֹקָא אוֹכְלִים לֹא כָּשֶׁר. הַתּוֹרָה אוֹמֶרֶת לְשֹׁמֵר שַׁבָּת "כִּי אוֹת הִיא בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם" (שְׁמוֹת לֹא, יג) וְהֵם מְחַלְלִים אֶת הָאוֹת, וּמְחַלְלִים שַׁבָּת. הַדְּעוֹת שֶׁל הָאֲנָשִׁים הַפּוֹכוֹת מִהֶרְצוֹן הָאֱלֹקִי, וְכִפִּי שְׁאוּמְרִים בְּיָדֵי בַּיּוֹם כְּפּוֹר - אֶת אֲשֶׁר אֶסְרֶת הַתְּרִתִּי, וְאֶת אֲשֶׁר הַתְּרִתִּי אֶסְרֶתִּי. עוֹלָם הַפּוֹךְ רְאִיתִי (פְּסָחִים דף נ עמוד א).

לְפַעֲמִים אֲשֶׁה רוֹצֶה לְלַכֵּת בְּצַנִּיעוֹת אֲבָל בְּעֵלָה "הֵיקָר" הוּא זֶה שֶׁמִּבְקֵשׁ מִמֶּנָּה לֹא לְלַכֵּת בְּצַנִּיעוֹת. אִיךְ אֶפְשֵׁר לְהִתְמּוֹדֵד עִם דְּבַר כָּזֶה? אוֹ שֶׁהַחֲבֵרוֹת שֶׁלָּהּ רוֹאוֹת אוֹתָהּ עִם בְּגַד צָנוּעַ וְצוֹחֲקוֹת עָלֶיהָ: "מָה אַתְּ סִבֵּתָא"? אִזּוֹ בּוֹאוֹ נִרְאֶה מִי זֹאת הִיתָה סִבֵּתָא שֶׁלָּנוּ וְמָה הִיא עֲשֵׂתָה.

הַכְּנִסַת אוֹרְחִים שֶׁל אֲבָרָהָם אֲבִינוּ

הַתּוֹרָה בְּפִרְשַׁת וִירָא מְסַפֶּרֶת לָנוּ שֶׁכְּשֶׁהִגִּיעוּ הַמַּלְאָכִים לְאֲבָרָהָם אֲבִינוּ הוּא חָשַׁב שֶׁהֵם עֲרָבִים עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה וּמִשְׁתַּחֲוִים לְאֲבָק שֶׁעַל רַגְלֵיהֶם (בְּבֹא מִצְרָעַא דף פו עמוד ב, וְרַש"י בְּרֵאשִׁית פָּרָק יח פְּסוּק ד), הוּא לֹא יָדַע

פְּרִשְׁת וִירָא

בְּכָל־ל שֶׁהֵם מְלֹאכִים. וְאַבְרָהָם הָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לְמִילְתּוֹ, וְלֹא רָצָה הַקֵּב"ה שִׁיטְרִיחוּ אוֹתוֹ אוֹרְחִים, וְלָכֵן הוּא הוֹצִיא חֲמָה מִנִּרְתִּיקָה כְּדִי שֶׁלֹּא יֵצְאוּ אֲנָשִׁים לְדֶרֶךְ, וְלֹא יִגְיעוּ אֶל אַבְרָהָם אוֹרְחִים שִׁיטְרִיחוּ אוֹתוֹ (בְּבֹא מְצִיעָא דָּף פו עמוד ב).

אֲבָל אַבְרָהָם אָבִינוּ כָּל כֶּךָ אָהֵב לַעֲשׂוֹת הַכִּנְסָת אוֹרְחִים, שֶׁהוּא הַתְּפִלָּה לַה' שִׁיתֵּן לוֹ אוֹרְחִים גַּם בַּיּוֹם חָם וְכוֹאֵב שְׁכָזָה.

שָׂרָה אֲמַנּוּ בָאֵהָל וְאֵת אִיפָה?

כְּשֶׁהִגִּיעוּ אֵלָיו הַמְּלָאכִים, וְיוֹשְׁבִים אָצְלוּ וְאוֹכְלִים, הֵם שׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ "אִיָּה שָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ? וַיֹּאמֶר הִנֵּה בָאֵהָל" (בְּרֵאשִׁית יח, ט). שָׂרָה אֲמַנּוּ הַסִּבְתָּא שְׁלָנוּ הַקְדוּשָׁה, שֶׁטְרַחָה לְאַרְח אוֹתָם, לֹא מְצִיגָה אֶת עֲצָמָה בְּפָנֵי הָאוֹרְחִים, הִיא לֹא מִתְרַאָּה בְּפָנֵי זָרִים, וְלֹא שְׁהִיא חָס וְשְׁלוֹם הֵיטָה מְלַעֲרָת וְלָכֵן הִיא הַתְּבִישָׁה שִׁירָאוּ אוֹתָהּ, לְהַפְּךָ! הַגְּמָרָא אוֹמְרָת (בְּבֹא בְּתָרָא דָּף נח עמוד א) הַכֹּל בְּפָנֵי שָׂרָה כְּקוֹף בְּפָנֵי אָדָם, וְהַכּוֹנָה שְׁהֵאֲשָׁה הַכִּי יָפָה בְּעוֹלָם - אִם נַעֲמִיד אוֹתָהּ לְפָנֵי שָׂרָה הִיא תִּרְאָה כְּקוֹף לֵיד אָדָם מֵרֵב יָפִיָּה הַמִּיחָד שֶׁל שָׂרָה אֲמַנּוּ. וְלִמְרוֹת שְׁהִיא הֵיטָה בֵּת תְּשׁוּעִים כְּמִבְּאָר בְּכָתוּב (בְּרֵאשִׁית יז, יז) וְאִיזָה כְּשִׁלּוֹן כְּבָר יָכוֹל לְצַאת עִם אִשָּׁה מִבְּגֶרֶת שְׁכָזָה, הִיא שְׁמָרָה עַל עֲצָמָה.

כִּכָּה הַתְּנַהֲגָה הַסִּבְתָּא הַקְדוּשָׁה שְׁלָנוּ.

וּבִהְשׁוּאָה לַהַיּוֹם זֶה כְּבָר נִרְאָה מוֹזָר, הַיּוֹם הַנָּשִׁים יוֹשְׁבוֹת יַחַד עִם הַגְּבָרִים וּמִפְּטָפְטוֹת וְצוּחֻקוֹת, וְהַתְּנָא רַבִּי עֲקִיבָא זֹעֵק וְאוֹמֵר: שְׁחֹק וְקִלּוֹת רֹאשׁ מְרָגִילִים אֶת הָאָדָם לַעֲרוּהָ (אֲבוֹת פָּרָק ג מְשֻׁנָּה יג). וְעוֹד הִזְהִירוּ רַבּוֹתֵינוּ וְאָמְרוּ: אֵל תִּרְבֶּה שִׁיחָה עִם הָאִשָּׁה (אֲבוֹת פָּרָק א מְשֻׁנָּה ה), וְלַצִּעְרָנוּ עֲבָרָה גּוֹרֶרֶת עֲבָרָה (אֲבוֹת פָּרָק ד מְשֻׁנָּה ב), וְהַכְּשִׁלּוֹן מְגִיעַ, בְּגִידוֹת,

פְּרִשְׁת וִירָא

פְּרוּק מִשְׁפָּחוֹת וְעוֹד זְעוֹת, בְּגִלָּל מָה? בְּגִלָּל רָגַע אֶחָד שֶׁל חֹטָא, שְׁנִגְרָם בְּעֵקֶבוֹת הַהִתְנַהֲלוֹת וְהַהִתְנַהֲגוֹת הַקְּלוּקָלָת שֶׁל הַדּוֹר שֶׁלָּנוּ.

צְנִיעוּת כְּלָלִית

אֲנָשִׁים לֹא יוֹדְעִים מָה זֶה צְנִיעוּת, הֵם חוֹשְׁבִים שֶׁצְנִיעוּת זֶה רַק בְּבִגְדִים, אֲבָל מִשְׁרָה אֲמֵנוּ אֶפְשָׁר לְלַמֵּד שֶׁצְנִיעוּת זֶה לֹא רַק בְּבִגְדִים, שְׁהָרִי שְׁרָה אֲמֵנוּ הִיָּתָה צְנוּעָה וְקְדוּשָׁה, וְעַם כָּל זֶה הִיא הִבִּינָה שָׂאִין לָהּ מָה לְשַׁבֵּת וְלִהְיוֹת עִם הַגְּבָרִים הַזֵּרִים שֶׁהִגִּיעוּ.

בַּמִּדְרָשׁ (רַבָּה בְּרֵאשִׁית פְּרָשָׁה יח סִימָן ב), חֲזוֹ"ל מְגַלִּים לָנוּ מָה הִיָּתָה הַהוֹרָאָה שֶׁל הַקֵּב"ה לְחֹהֶה אִם כָּל חֵי, בְּכָל אֶבֶר וְאֶבֶר שֶׁהָיָה בּוֹרָא בָּהּ הָיָה אוֹמֵר לָהּ: תְּהִי אִשָּׁה צְנוּעָה, תְּהִי אִשָּׁה צְנוּעָה!

מְשִׁיכַת תְּשׁוּמַת לֵב

וְעוֹד אוֹמֵר הַמִּדְרָשׁ, אָמַר הַקֵּב"ה לֹא בְּרֵאשִׁית אוֹתָהּ מִהֶרָאשׁ וְהָרִי הִיא מִעֶקֶמֶת רֵאשָׁה, שְׁנֵאמַר "וַתִּלְכֶּנָּה נְטוּיוֹת גְּרוֹן" (יִשְׁעִיָּה ג, טז) הַקֵּב"ה אוֹמֵר: לֹא בְּרֵאשִׁית אֶת הָאִשָּׁה מִהֶרָאשׁ שֶׁל הָאָדָם, כְּדִי שְׁלֹא תִלָּךְ נְטוּיַת גְּרוֹן, כְּמוֹ אִשָּׁה שְׂרוּצָה שְׁכָלָם יִסְתַּכְּלוּ עָלֶיהָ וְיִשְׁמְעוּ אוֹתָהּ, הִיא מְגַבִּיָּה אֶת הָרֹאשׁ וְהַצְּוָאר שֶׁלָּהּ, וְזֶה לֹא צְנוּעָה! וְלֹא מִן הָעֵין וְהָרִי הִיא סִקְרָנִית, שְׁנֵאמַר "וּמִשְׁקֻרוֹת עֵינַיִם" (יִשְׁעִיָּה ג, טז) הַקֵּב"ה אוֹמֵר: גַּם לֹא בְּרֵאשִׁית אֶת חֹהֶה מִהָעֵין שֶׁל אָדָם הֶרָאשׁוֹן, שְׁלֹא תִהְיֶה כְּמוֹ הַנָּשִׁים שֶׁהִכְתוּב מִתְמַרְמֵר עָלֶיהֶן בַּחֲרִבָּן בֵּית רֵאשׁוֹן שֶׁהָיוּ רוֹמְזוֹת בְּעֵינַיִם לַגְּבָרִים וְקוֹרְצוֹת לָהֶם, שֶׁהַדָּבָר הַזֶּה הָיָה מְגִיעַ לַיָּד עֲבָרָה. וְלֹא מִן הָאֶזֶן וְהָרִי הִיא צִיְתָנִית, שְׁלֹא תִהְיֶה בָּהּ תְּכוּנָה שֶׁל 'מִכְשִׁיר צְתוֹת וְהַקְּלָטָה', יֵשׁ הֶרָבָה אֲנָשִׁים שְׂאוּהֵבִים לְשִׁמְעַ שִׁיחוֹת שְׁלֹא שִׁיכוֹת אֲלֵיהֶם. חוּץ מִבְּזוּז הַזְּמַן שֶׁיֵּשׁ בָּזָה, זֶה גּוֹרֵם לַהֲרָבָה תְּקֻלוֹת וְהַמְכִּין יָבִין.

פְּרִשְׁת וִירָא

דְּבוּרִים וּכְטָפוּטִים

וְלֹא מִן הַפֶּה וְהִירִי הִיא דְּבַרְנִית, אֹמֵר הַקֵּב"ה: לֹא בִּרְאִיתִי אוֹתָהּ מִהַפָּה שֶׁל אָדָם הָרָאוּשׁוֹן, כִּי בִּפֶּה יֵשׁ אֶת הָאִפְשָׁרוּת לְדַבֵּר, וְדְבוּר מְרֻבָּה מִבֵּיא תַקְלוֹת, "בְּרַב דְּבָרִים לֹא יִחְדַּל פֶּשַׁע" (מִשְׁלֵי י, יט), וְנִכְשָׁלִים בְּלִשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוֹת וְדְבוּרִים אֲסוּרִים. וְגַם אִם נִזְהָרִים מִדְּבוּרִים אֲסוּרִים, הַקֵּב"ה לֹא רוֹצֶה שֶׁהָאִשָּׁה תִּבְזֶזֶה הַרְבֵּה זְמַן עַל דְּבוּרֵי חֲלִין, שֶׁכֵּן גַּם לָאִשָּׁה יֵשׁ חִיּוֹב לִלְמַד אֶת הַהֲלָכוֹת וְהַדִּינִים וְהַדְּבָרִים שֶׁהִיא צָרִיכָה לְדַעַת כְּדִי לִהְיוֹת 'יְהוּדִיָּה טוֹבָה', וּלְצַעֲרָנוּ כְּשֶׁלֹּא חַיִּים עַל פִּי דַעַת תּוֹרָה וּמִצְוֹת, הָאִשָּׁה לֹא חוֹשֶׁבֶת שֶׁהִיא צָרִיכָה לִלְמַד מִשֶּׁהוּ. וּבִאֲמַת יֵשׁ הַרְבֵּה חֲלָקִים בַּתּוֹרָה שֶׁהָאִשָּׁה חִיְבָת לִלְמַד אוֹתָם כְּמוֹ הַלְכוֹת צְנִיעוּת, הַלְכוֹת שַׁבָּת, כְּשָׁרוֹת הַמִּטְבָּח, אֵיךְ לִנְהֹל אֶת הַבֵּית וּלְגַדֵּל יְלָדִים תַּלְמִידֵי חֲכָמִים וְצַדִּיקִים. וְאִם הָאִשָּׁה 'עֲסוּקָה' כָּל הַיּוֹם בַּלְדָּבָר שְׁטִיּוֹת עִם חֲבֵרוֹת אֵיךְ יִהְיֶה לָּהּ זְמַן לִלְמַד? וְזוֹ הַסִּבָּה שֶׁהַקֵּב"ה לֹא בִּרָא אֶת הָאִשָּׁה מִהַפָּה, שֶׁלֹּא תִהְיֶה דְּבַרְנִית כָּל כֵּךְ גְּדוּלָּה.

קִנְיֹת וּבִזְבוּזִים

עוֹד אֹמֵר הַמְדַּרְשׁ שֶׁהָאִשָּׁה גַּם לֹא נִבְרָאָה מִהַלֵּב, שֶׁלֹּא תִהְיֶה קִנְאִית וְתִקְנָא בְּאֲנָשִׁים אֲחֵרִים. וְלֹא מִן הַיָּד שֶׁלֹּא תִקַּח דְּבָרִים שֶׁלֹּא שָׁלָה. וְזֶה לֹא בְּהִכְרַח לְגִנֵּב, כְּשֶׁאִשָּׁה בָּאָה וְקוֹנָה לְעִצְמָהּ מוֹתָרוֹת וּמִשְׁלֶמֶת בְּכַרְטִיס אֲשֵׁרָא, וְהִיא לֹא יוֹדַעַת מֵאִיפָּה הִיא בִּאֲמַת תְּשַׁלֵּם אֶת זֶה, הַדְּבָר אֲסוּר, זֶה הוֹרֵס אֶת שְׁלוֹם הַבֵּית וּמִכְנִיס אֶת הַזּוּג לְמִלְחָמַת קִיּוֹם וּטְרָדוֹת וּבִצּוּרָה כְּזוֹ אִי אִפְשָׁר לְעַבֵּד אֶת ה'.

יֵשׁ לָּהּ 10 אוֹ 20 זֻגוֹת נְעָלִים, וְעַכְשָׁיו הִיא קוֹנָה עוֹד זֻג, כִּי הִיא 'חִיְבָת' - זֶה עֲצַת הַיֵּצֶר הָרַע.

פְּרִשֶׁת וִירָא

יְצִיאָה מֵהַבֵּית

וְלֹא מִן הָרֶגֶל שֶׁלֹא תִהְיֶה יִצְאָנִית - אַחַת שְׁאוּהֶבֶת לַצָּאת וּלְטִיל סֶתֶם בְּכָל מִינֵי מְקוֹמוֹת, שֶׁהָרִי כָּל "כְּבוֹדָה בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה" (תְּהִלִּים מֵה, יד). כְּשֶׁדִּינָה בַת יַעֲקֹב יִצְאָה לְרֹאוֹת בְּבָנוֹת הָאָרֶץ, וְהִיא הִיְתָה צְדִיקָה וְצַנוּעָה, הִיא הִבַּת שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם, תַּפְס אוֹתָהּ שְׂכָם בֶּן חֲמוּר וְאַנָּס אוֹתָהּ (בְּרֵאשִׁית לד, א - ב) ה' יִצְיִלְנוּ, וְחַז"ל מְבַקְרִים אוֹתָהּ עַל עֶצֶם הַיְצִיאָה שֶׁלֹא לְצֶרֶךְ (רש"י בְּרֵאשִׁית פָּרָק לד פְּסוּק א). לִפְנֵי כָּל יְצִיאָה מֵהַבֵּית לְרֹחוֹב צָרִיךְ לַחֲשֹׁב הָאֵם הַיְצִיאָה הַזֶּה חֲשׁוּבָה? הָאֵם אֶפְשָׁר לִמְנַע אוֹתָהּ וּלְהַסְתִּיר בַּלְעָדֶיהָ!!!

וּבִסּוּף הַחֲלִיט הַקֵּב"ה לִבְרֹא אוֹתָהּ מֵהַצֶּלַע כְּמִבְאָר בְּכַתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, כא), שֶׁהוּא הַחֲלֶק הַמְּכֻסָּה וְהַצָּנוּעַ בְּאָדָם, כְּדִי שִׁיְהִי לָהּ תְּכוּנוֹת שֶׁל צְנִיעוּת (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פְּרָשָׁה יח סִימָן ב).

אָבִינוּ אָב הַרְחָמָן

וְאִם אָבִינוּ אָב הַרְחָמָן, הַבוֹרָא הָאוֹהֵב אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, וְאֵת כָּלֵל הַמִּין הָאֲנוּשִׁי, בָּחַר בְּמַעֲלָה הַזֶּה בְּצוּרָה מִיְּחֻדָּת, נִבִּין עַד כִּמָּה חֲשׁוֹב לוֹ הַדְּבָר הַזֶּה, וְכִמָּה אַחֲרִיּוֹת מוּטָלָת עַל כָּל אִשָּׁה וְאִשָּׁה לַעֲמֹד בָּזֶה.

וּבִזְכוּת שְׁשֻׁרָה שְׁמֶרָה עַל צְנִיעוּתָהּ, הִיא חֲזָרָה לִימֵי נַעֲרוּתָהּ (בְּבֵא מְצִיעָא דָּף פז עמוד א), וְהִיא יִלְדָה אֶת יִצְחָק אָבִינוּ שֶׁהִיא קֹדֶשׁ קִדְּשִׁים, וְיִפְיָה שֶׁל שָׂרָה לֹא פָּסַק מִמָּנָה לְעוֹלָם, וְכִלְשׁוֹן חַז"ל בַּת ק' כָּבֵת כ' לַחֲטָא, וּבַת כ' כָּבֵת ז' לִיפִי (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פְּרָשָׁה נח סִימָן א), לְהוֹרוֹת שָׂרָה תְּלוֹי בָּזֶה, הִיא שְׁמֶרָה אֶת עֲצָמָהּ מִן הַחֲטָא, וְהִיא זֹכְתָה לִיפִי תְּמִידִי שֶׁגַּם כְּשֶׁהִיא הִיְתָה מְבִגֶּרֶת הִיא נִשְׁאָרָה בִּיפִיָּה הַקְּדוּשׁ וְהַטְּהוֹר.

פְּרִשְׁת וִירָא

יְהִלּוּם אוֹ זָבֵל?

כָּל אִשָּׁה צָרִיכָה לְזָכֹר תָּמִיד, שֶׁכָּלל שֶׁהִיא תִּשְׁמֹר עַל הַצְנִיעוּת שֶׁלָּהּ בְּלָבוּשׁ, בְּדַבּוּר, בְּמַעֲשֵׂה וּבְכָל דֶּרֶךְ הַחַיִּים שֶׁלָּהּ, הִיא תִּהְיֶה יוֹתֵר מְכַבֶּדֶת. עַל פַּח זָבֵל לֹא שׁוֹמְרִים, כָּל מִי שֶׁרוֹצֶה יָכוֹל לָבוֹא וּלְשִׁים שָׁם אֶת הַפְּסֻלֹת שֶׁלוֹ, הוּא לֹא מְכַסֶּה וְלֹא מוֹגֵן, וְאִלוּ עַל יְהִלּוּם שֶׁשׁוּה מֵאוֹת מְלִיוֹנִים, שׁוֹמְרִים בְּכָל הַכֹּחַ. בֵּת יִשְׂרָאֵל הִיא יְהִלּוּם נּוֹצֵץ, וְאִם הִיא מְשֻׁכְּלָה לְשֹׁמֵר עַל הַיְהִלּוּם הַזֶּה, עַל גּוֹפָה וְנִשְׁמָתָהּ בְּקִדְשָׁהּ וְטַהֲרָהּ, אֵין חֲשׁוֹב מִמֶּנָּה, וְאֵין מְכַבֵּד מִמֶּנָּה. אֲבָל אִם הִיא לֹא מְשֻׁכְּלָה לְהִבִּין אֶת זֶה וְהִיא לֹא שׁוֹמֶרֶת עַל עֲצָמָהּ, הִיא דּוֹמָה בְּזֶה מִמֶּשׁ לְפַח זָבֵל, שֶׁהוּא לֹא צָרִיךְ שְׁמִירָה וְכָל מִי שֶׁרוֹצֶה מְשַׁתֵּמֵשׁ בּוֹ.

דְּבוּרִים קִיצוֹנִיִּים

הַדְּבָרִים שֶׁדְּבַרְנוּ עֲלֵיהֶם אוֹלֵי נִשְׁמָעִים קִיצוֹנִיִּים, אֲבָל זֶה הַמַּחֲשָׁבָה הָאֱלֹקִית, וְזֶה דֶּרֶךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְכָל שֶׁהָאָדָם מִתְבּוֹנֵן בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הוּא מִבִּין שֶׁהַתּוֹרָה הִיא סֵפֶר הַחֻקִּים הַטּוֹבִים בְּיוֹתֵר וְהַמְכָּרָחִים בְּיוֹתֵר שֶׁיֵּשׁ בְּעוֹלָם, כִּי הַקֶּב"ה שֶׁהוּא טוֹב וּמִיטֵיב הוּא כָּתַב אֶת הַתּוֹרָה וּבִרְרוֹר שֶׁהוּא רוֹצֶה רַק אֶת טוֹבָתָנוּ. זָכְרוּ, אַתֶּם כָּלְכֶם יְהִלּוּמִים, תִּשְׁמְרוּ עַל עֲצָמְכֶם, וְעַל עֲצָמְכֶן!